

Екологічна
агітбригада
“ДЗВІН”
Збаразької
ЗОШ І-ІІІ ст. №3

НАШ ДЕВІЗ:

Я вірю, знаю,
Що ми зможем
Усі ми разом: я і ви
Урятувати первоцвіти
Від екологічної біди!

Які вони – перші весняні квіти? Що загрожує первоцвітам?

Метою нашої агітбигади було:

- **Дослідити, як і коли з'являються весняні квіти;**
- **Вивчити первоцвіти Збаражчини ;**
- **Підвищити зацікавленість людей до цих прекрасних первоцвітів.**

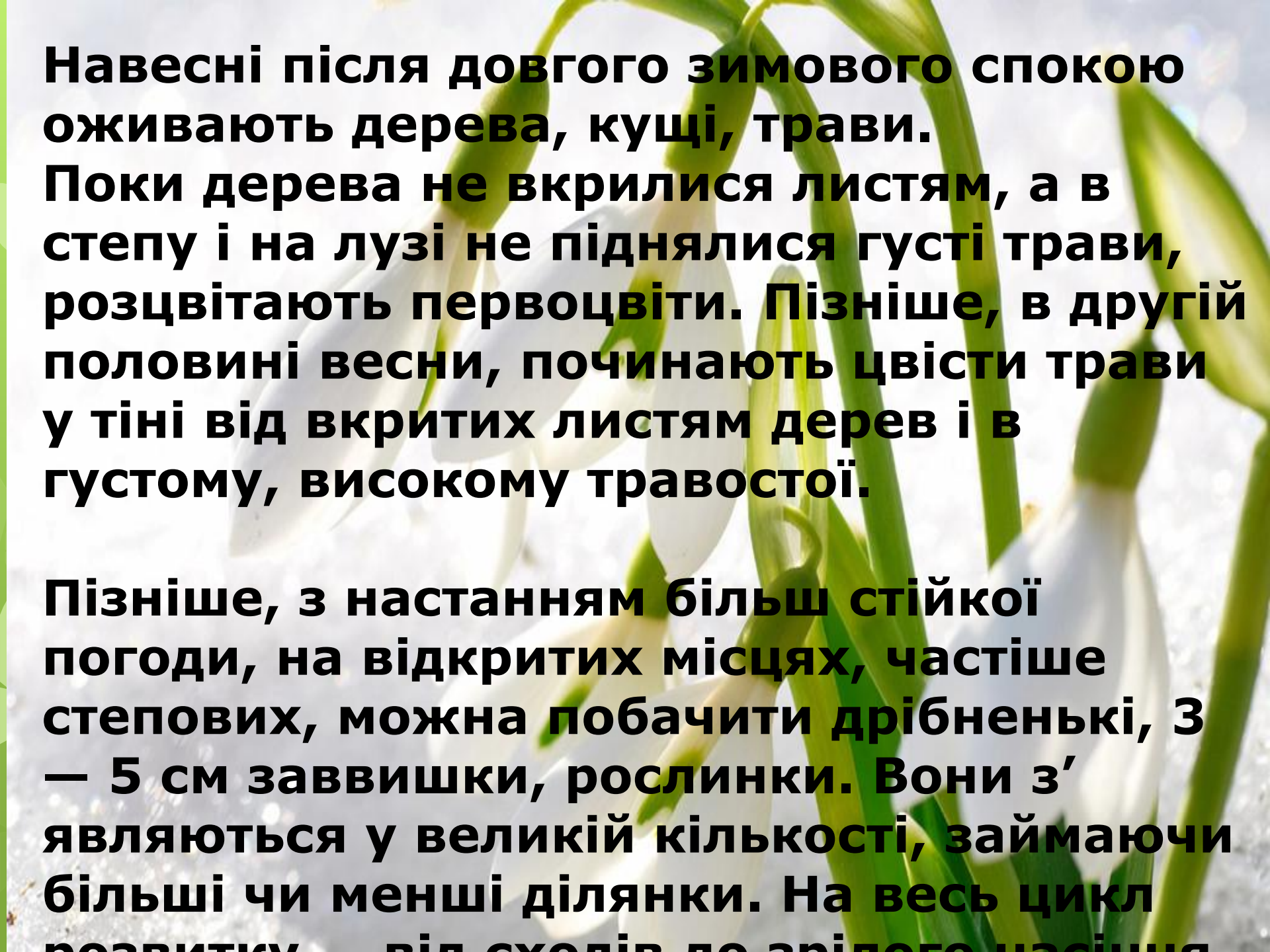

A close-up photograph of several white flowers with green stems and leaves. The flowers are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The background is a soft, out-of-focus light color, possibly snow or a bright sky, which makes the green and white of the plants stand out.

**Навесні після довгого зимового спокою
оживають дерева, кущі, трави.
Поки дерева не вкрилися листям, а в
степу і на лузі не піднялися густі трави,
розцвітають первоцвіти. Пізніше, в другій
половині весни, починають цвісти трави
у тіні від вкритих листям дерев і в
густому, високому травостої.**

**Пізніше, з настанням більш стійкої
погоди, на відкритих місцях, частіше
степових, можна побачити дрібненькі, 3
— 5 см заввишки, рослини. Вони з'
являються у великій кількості, займаючи
більші чи менші ділянки. На весь цикл
розвитку — від сходів до зрілого насіння**

Яскраві весняні квіти серед сухих трав і торішнього листа не залишаються непоміченими. І от уже в руках у «любителів» природи букетики з квіток підсніжників, медунки, рясту. Знищуючи надземну частину, ми завдаємо рослині великої шкоди — без листків вона не зможе відновити запас поживних речовин у своїх підземних цибулинах, бульбах, вони виснажуються. У наступному році весняний килим не буде вже таким багатим. Ще більшої шкоди завдають ті, хто викопує рослини разом з підземними частинами, зменшуючи природні запаси, призводячи до непоправних втрат.

Кожний вид чимось цінний, і якщо не сьогодні, то в майбутньому наука може відкрити його корисні властивості. А він може загинути, якщо непередумано проводити меліоративні роботи, безконтрольно вирубувати ліси, неправильно застосовувати отрутохімікати тощо. У приміських зонах природі завдають шкоди ті люди, що визбирують квіти, руйнують автомашинами рослинний покрив. Рослини втрачають свою здатність самооновлюватись у попередніх кількостях. Усе менше стає рослин з гарними квітками, особливо тих, що цвітуть весною. Рідкісними стали проліски, сон-трава, підсніжники. Усе далі від міста відступають конвалії.

У справі збереження рослин, зокрема весняних, можуть допомогти юні натуралісти. Учасники агітбригади взяли ці рослини під захист у своїй місцевості. Для цього потрібно знати особливості будови і розвитку рослин, їх екологію, значення в житті людини.

НАРЦИС ВУЗЬКОЛИСТИЙ

NARCISSUS ANGUSTIFOLIUS CURT.

Родина Амарилісові

Рослина багаторічна, до 40 см заввишки. Має сплющене стебло, 2 — 4 плоских сизо-зелених листки, що зібрані в приземному пучку. Надзвичайно гарні, здебільшого

поодинокі, квітки нарциса звернені в один бік. Оцвітина з довгою циліндричною трубкою, 6-роздільним відгином і блюдце видним жовтуватим при віночком. Плід — коробочка з численними чорними насінинами.

В Українських Карпатах проходить східна межа розповсюдження цієї рослини, яка є реліктом третинного періоду. Це єдиний в країні вид нарциса, що росте в дикому стані. Росте невеликими групами на альпійських луках, гірських схилах і в долинах. Найбільшу площу займають зарості нарцисів на луках у долині р. Тиси біля Хуста, де під час цвітіння утворюють ніжно-білий килим. Щоб зберегти це диво, територію під назвою «Долина нарцисів» включено в Карпатський заповідник. Вид занесене в Червону книгу України.

Назва рослини пов'язана з давньогрецькою міфологією. Нарцис — це ім'я самозакоханого красеня, якого богиня Афродіта покарала, перетворивши в квітку.

БАРВІНОК МАЛИЙ
VINCA MINOR L.
Родина Барвінкові

Сланкі вічнозелені півкущики барвінку малого утворюють такі щільні зарості, що подекуди на 1 м² їх налічується до сотні. Розпластані стебла вкорінюються у вузлах і дають нові пагони, 30 – 60 см завдовжки. Листки еліптичні, голі, зверху блискучі. У їх пазухах розвиваються поодинокі квітки з голубим віночком до 2,5 см у діаметрі, з довгою трубочкою і плоским відгином з 5 зрізаних на верхівці, серповидно зігнутих пелюсток. Чашечка розсічена на 5 ланцетних голих чашолистків. Приймочка потовщена, по боках вкрита клейкою речовиною. Барвінок зацвітає наприкінці квітня. Цвіте в травні, а подекуди й у червні. Квітки запилюються комахами. У середині літа дозрівають плоди-листянки.

Росте барвінок у лісах, переважно грабових або грабово-дубових, в місцях достатньо освітлених і зволжених, на галявинах, біля доріг, на просіках, порубках. У дикому стані поширений у Карпатах, рідше в Західному і Правобережному Поліссі, Лісостепу й на заході Степу. Цінна лікарська і декоративна рослина. Вирощують для створення газонів і бордюрів.

АНЕМОНА ДІБРОВНА, ANEMONE NEMOROSA

L.

Родина Жовтецеві

Через 2 — 3 тижні після того, як зійшов сніг, маленькі рослини анемони дібрової, 8 — 25 см заввишки, з темно-зеленими глибоко-роздільними листками і великими білими квітками суцільним килимом вкрили вологі місця широколистих і мішаних лісів, береги лісових струмків і річечок. Зовні пелюстки у бутонів і молодих квіток лілуватро-рожевуваті від наявності в них особливої речовини — антоціану, що поглинає світлові промені й перетворює їх на теплові. Підвищення температури прискорює відкривання пелюсток. Під час дощу і на ніч пелюстки стуляються, квітконіжка згинається донизу, і квітка звисає, захищаючи таким чином пилок від зайвої вологи. Анемона дібровна дуже легко розмножується частинками кореневищ.

Фіалка запашна
viola odorata L.
Родина фіалкові

Фіалка з давніх-давен вважалася символом пробудження природи. Невисокі, від 5 до 15 см, трав'янисті кущики фіалки запашної мають округло-яйцевидні листки і коротко торочкуваті яйцевидні прилистки. Синьо-фіолетові, іноді білі, квітки складаються з 5 пелюсток, нижня видовжена в шпорку, в якій нагромаджується нектар. Тичинки з дуже короткими нитками, щільно оточують зав'язь. Пиляки багаті на пилок. Квітки дуже запашні. У вологу погоду квітконіжки вигинаються, і квітка ховається під листком, зберігаючи пилок від намокання. Плід — коробочка, при дозріванні плодоніжки нахиляють її до землі, і насіння висипається безпосередньо під материнською рослиною. Насінини мають придатки, їх поїдають мурашки і разносять насіння фіалки. Запилюють фіалку запашну комахи, які беруть у неї нектар і пилок. Рослина багаторічна, повзуче кореневище зі сланкими пагонами, що зацвітають на другий рік. Цвіте в квітні — травні. Росте по всій Україні в лісах і по чагарниках.

Перше весняне диво природи - це підсніжники та проліски. Це два брати, які відрізняються лише кольором: підсніжник - білий, а пролісок - блакитний. Вони одними з перших відкривають карнавал цвітіння весни. Чому такі тендітні, маленькі квіти не бояться морозу? Може тому, що за однією з легенд, богиня Флора роздавала квітам костюми для карнавалу. Підсніжнику вона подарувала біле плаття. Сніг також захотів узяти участь у святі, однак для нього одягу не вистачило. Тоді він почав просити, щоб квіти поділитися з ним вбранням. Але вони боялися холоду й відмовляли снігові. Лише підсніжник вкрив його своїм хітоном. Разом кружляли вони у хороводі квітів і так сподобалися одне одному, що й досі є нерозлучними. Інша давня легенда розповідає, що в день, коли Адама і Єву було вигнано з раю, йшов сніг. Єва дуже змерзла, й тоді кілька сніжинок, прагнучи утішити нещасну, перетворилися на квіти. Побачивши їх, Єва стала веселішою. У неї з'явилася надія на кращі часи. Тому і вважають підсніжник символом надії, тепла і краси. Ймовірно, саме пролісок і підсніжник були першими квітами на землі.

Цього року зима була не дуже лютою та малосніжною. Потепліло ще в лютому, тому перші первоцвіти з'явилися вже на початку березня. Наша агітбригада багато спостерігала за цими прекрасними квітами і знала цікаві речі.

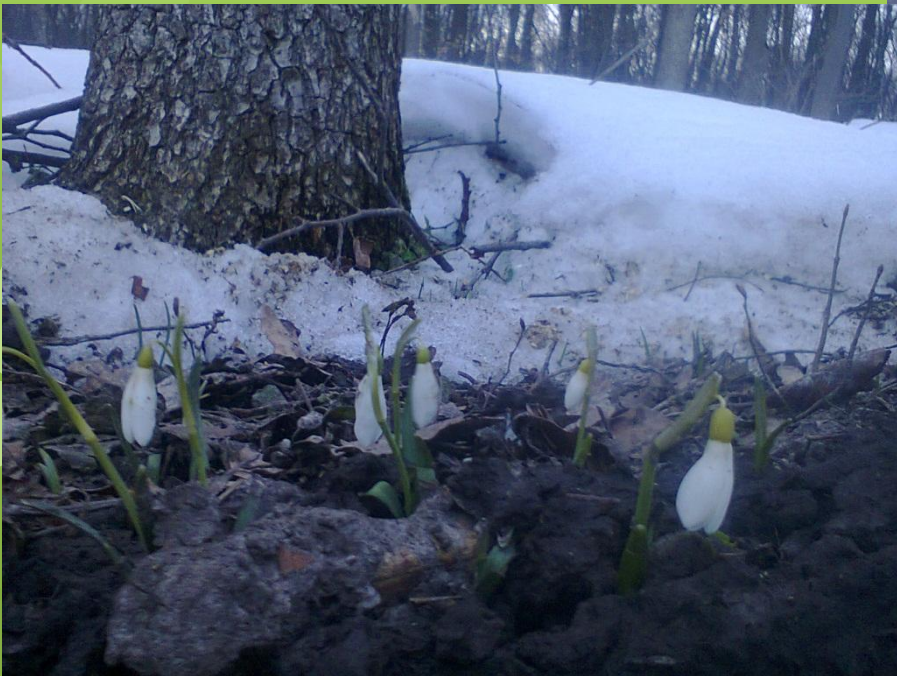
Перші
підсніжники
цього року з'
явилися в
перших числах
березня:

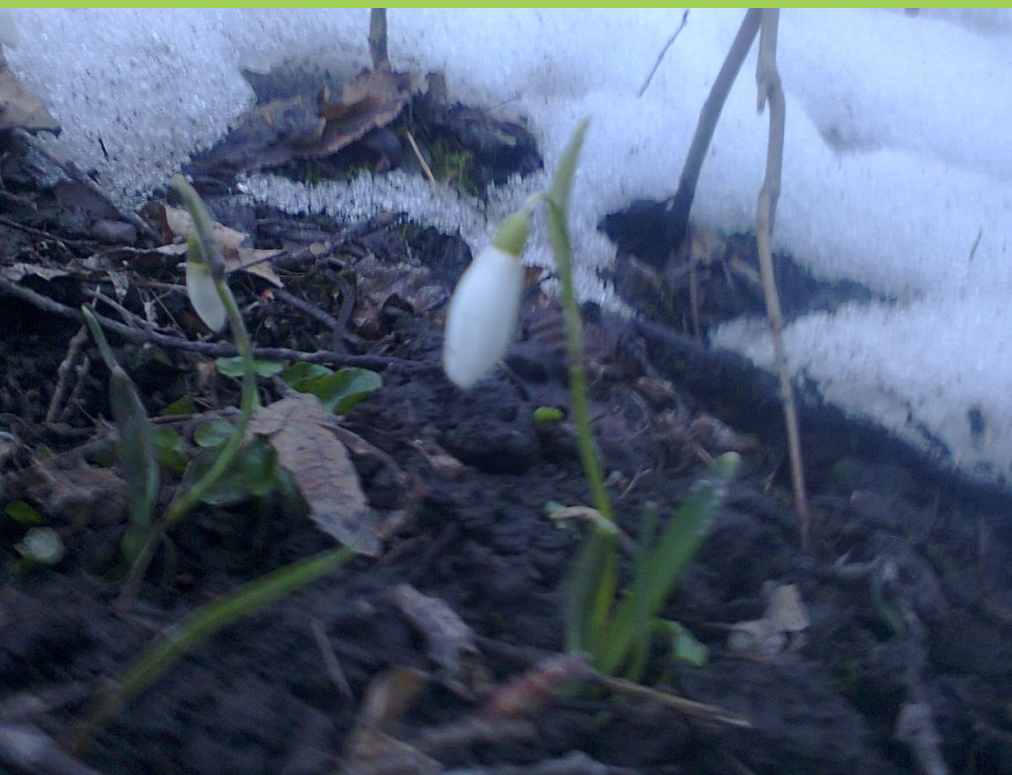
Після кількох сонячних днів з'явилося більше цих прекрасних квітів :

А коли трішечки зійшов сніг ми могли побачити ці квіти в усій їхній красі:

Через 5 днів
тепла:

Висновок:

Ми спостерігали за розвитком підсніжників і виявили, що цього року їх набагато менше ніж минулого.

Може цьому посприяла людина ...

Кожного року люди виривають багато підсніжників не задумуючись про те, що вони занесені в Червону книгу і знаходяться на межі зникнення. Якщо людство не задумається над цим ці прекрасні квіти просто зникнуть з нашої території . Після того, як люди вирізали 1 гектар лісу, де росла велика кількість підсніжників багато первоцвітів зникло.

Територія, на якій росли колись мільйони підсніжників

